

DYNAMICS OF THE LINKAGE BETWEEN DIGITAL ECONOMY AND YOUTH EMPLOYMENT IN UZBEKISTAN

Tashkent University of Economics and Pedagogy
1st year student of Economics
Murodova Iroda Murtoza kizi

Abstract: This article focuses on examining the rapid development of the digital economy in the Republic of Uzbekistan and its role in ensuring youth employment. It analyzes the limitations of the traditional labor market and explores the opportunities to reduce youth unemployment through venture projects, BPO (Business Process Outsourcing) services, and freelance activities. The research results demonstrate that state investments in IT education and digital infrastructure directly increase the rate of gainful employment among youth in the regions.

Keywords: Digital economy, youth employment, IT Park, freelance, gig economy, BPO outsourcing, digital literacy.

Annotatsiya: Maqola O‘zbekiston Respublikasida raqamli iqtisodiyotning jadal rivojlanishi va uning yoshlar bandligini ta’minlashdagi rolini o‘rganishga qaratilgan va an’anaviy mehnat bozoridagi cheklovlar va venchur loyihalar, BPO (Biznes jarayonlarini outsorsing qilish) xizmatlari hamda frilans faoliyati orqali yoshlar ishsizligini kamaytirish imkoniyatlari tahlil qilindi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, IT ta’lim va raqamli infratuzilmaga kiritilgan davlat sarmoyalari hududlarda yoshlarning daromadli mehnat bilan band bo‘lish darajasini to‘g‘ridan-to‘g‘ri oshirmoqda.

Kalit so‘zlar: *Raqamli iqtisodiyot, yoshlar bandligi, IT Park, frilans, gig-iqtisodiyot, BPO outsorsing, raqamli savodxonlik.*

Zamonaviy global iqtisodiyotda raqamlashtirish jarayonlari mehnat bozorining fundamental tuzilmasini o'zgartirib yubordi. Aholisining 60 foizidan ortig'ini 30 yoshgacha bo'lgan yoshlar tashkil etadigan O'zbekiston uchun yangi ish o'rinlarini yaratish davlat siyosatining eng ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. An'anaviy iqtisodiyot tarmoqlari (qishloq xo'jaligi, yengil va og'ir sanoat) har yili mehnat bozoriga kirib kelayotgan yuz minglab yosh bitiruvchilarni to'liq ish bilan ta'minlash quvvatiga ega emas. Shu sababli, "Raqamli O'zbekiston — 2030" strategiyasi doirasida raqamli texnologiyalarni joriy etish orqali yangi turdagi iqtisodiy munosabatlarni shakllantirish maqsad qilingan. Ushbu tadqiqotning asosiy maqsadi — O'zbekistonda raqamli iqtisodiyot elementlarining (IT xizmatlar, elektron tijorat, platforma bandligi) yoshlar ishsizligini qisqartirishdagi real ta'sirini baholash va ular o'rtasidagi korrelyatsion bog'liqlikni aniqlashdir. Bugungi kungacha O'zbekiston xalqaro BPO va frilans bozoriga faol kirib bormoqda, biroq bu jarayonning hududlar kesimidagi samaradorligi hamda malaka nomutanosibligi bilan bog'liq muammolar yetarlicha ilmiy o'rganilmagan.

Metodologiya

Tadqiqot doirasida **ikkilamchi ma'lumotlar tahlili (Secondary Data Analysis)** va **kuzatuv metodlaridan** foydalanildi. Tadqiqot ma'lumotlar bazasini quyidagi manbalar tashkil etadi: O'zbekiston Respublikasi Statistika agentligi ochiq ma'lumotlari (2020-2025-yillar kesimida yoshlar bandligi ko'rsatkichlari). IT Park Uzbekistan rasmiy hisobotlari (rezident kompaniyalar soni, eksport hajmi, jalb qilingan mutaxassislar statistikasi). Jahon Banki (World Bank) va BMT Taraqqiyot Dasturining (UNDP) O'zbekiston iqtisodiyoti bo'yicha tahliliy byulletenlari.

Dastlab hududlarda raqamli ta'lim muassasalarini (IT markazlar, kovorkinglar) bitirgan yoshlar soni va hududdagi yoshlar ishsizligi darajasi o'rtasidagi bog'liqlik tahlil qilindi. Shuningdek, gig-iqtisodiyot (Upwork, Fiverr) platformalarida ro'yxatdan o'tgan hamda "O'zini o'zi band qilgan shaxslar" sifatida soliq ro'yxatidan o'tgan IT mutaxassislarining o'sish sur'atlari miqdoriy tahlil qilingan. Tahlil davomida Qoraqalpog'iston Respublikasi, Qashqadaryo va Farg'ona viloyatlari hududiy IT-xablar misoli sifatida tanlab olindi.

Natijalar

Olingan statistik ma'lumotlar shuni ko'rsatadiki, 2021-yildan boshlab raqamli iqtisodiyot sektorida yaratilgan ish o'rinlari soni eksponensial o'sishni qayd etgan. Ayniqsa, xizmatlar eksportiga qaratilgan IT kompaniyalar yoshlar uchun yuqori daromadli asosiy ish joyiga aylanmoqda. Tadqiqot davrida IT Park rezidentlari tomonidan yaratilgan ish o'rinlari soni va eksport hajmi o'rtasida kuchli musbat bog'liqlik aniqlandi. Yoshlarning ushbu sektordagi o'rtacha maoshi an'anaviy tarmoqlardagi o'rtacha oylik ish haqidagi qariyb 2.5–3 barobar yuqori ekani kuzatildi.

1-jadval. Natijalar tahlili.

Ko'rsatkichlar	2022-yil	2023-yil	2024-yil	2025-yil (hisobot/prognoz)
IT Park rezidentlari soni	1 122	1 652	2 200+	3 000+
Sohada band bo'lgan yoshlar	18 000	26 000	35 000+	50 000+
IT xizmatlari eksporti (mln)	140	344	600+	1 000+

Ko'rsatkichlar	2022-yil	2023-yil	2024-yil	2025-yil (hisobot/prognoz)
\$)				

Natijalar shuni ko'rsatdiki, BPO markazlari ayniqsa yirik sanoat obyektlari kam bo'lgan hududlarda yoshlar bandligini ta'minlashda lokomotiv vazifasini o'tamoqda. Logistika autsorsingi (dispetcherlik xizmatlari) va mijozlarni qo'llab-quvvatlash call-markazlarida ishlovchilarning 85% ni 18-25 yoshdagi talabalar va bitiruvchilar tashkil qiladi. "O'zini o'zi band qilish" tizimi doirasida IT va axborot xizmatlari ko'rsatuvchi yoshlar soni qariyb 4 barobarga oshgan. Dasturlash, grafik dizayn, SMM va raqamli marketing xizmatlari hududiy chegaralarni buzib, poytaxt va chekka qishloq yoshlari o'rtasidagi daromad tengsizligini qisqartirishga xizmat qilmoqda.

Muhokama

Olingan natijalar O'zbekistonda raqamli iqtisodiyot va yoshlar bandligi o'rtasida strategik simbioz shakllanganini tasdiqlaydi. Ushbu hodisa mehnat bozorida "malakaga asoslangan iqtisodiyot" (skill-based economy) ga o'tish davrini boshlab berdi.

Raqamli iqtisodiyot "miya qochishi" (brain drain) muammosini qisman yumshatishga xizmat qilmoqda. Yoshlar endilikda xorijga jismoniy mehnat migranti sifatida ketish o'rniga, o'z uylaridan turib global IT maydonida masofaviy mehnat eksportini (virtual migratsiya) amalga oshirmoqdalar. Bu davlatda valyuta tushumini oshiradi va ijtimoiy barqarorlikni ta'minlaydi.

O'sish sur'atlariga qaramay, muhokama qilinishi zarur bo'lgan qator to'siqlar mavjud bo'lib, ta'limdagi tafovut: Mehnat bozorida kuchli raqobat talablariga mos

keladigan *Senior* va *Middle* darajadagi mutaxassislarga talab yuqoriligi, biroq ta'lim kurslari asosan *Junior* darajadagi bilimlarni berayotgani kadrlar sifati nomutanosibligini keltirib chiqarmoqda. Xalqaro frilans bozoriga chiqish (ayniqsa Shimoliy Amerika bozori) uchun ingliz tilini bilish majburiydir. Viloyatlarda IT texnologiyalarini o'rganish ishtiyoqi yuqori bo'lsa-da, chet tili kompetensiyasining pastligi eksport salohiyatini cheklab qo'ymoqda. Garchi markazlarda kadrlar potensiali oshsa-da, qishloq hududlarida stabil yuqori tezlikdagi internet va uzluksiz elektr energiyasi ta'minotidagi vaqti-vaqti bilan yuzaga keladigan muammolar doimiy masofaviy ishlash kafolatiga salbiy ta'sir ko'rsatadi.

Xulosa

O'zbekistonda raqamli iqtisodiyot va yoshlar bandligi o'rtasidagi bog'liqlik to'g'ridan-to'g'ri va o'sib boruvchi xarakterga ega. Tadqiqot xulosasiga ko'ra, IT sohasini rivojlantirish an'anaviy ish o'rinlarini yaratishdan ko'ra arzonroq va xalqaro bozorga integratsiyalashish nuqtai nazaridan ancha daromadliroqdir. Yoshlar o'rtasidagi ishsizlikni tizimli ravishda hal qilish uchun hukumat e'tiborini nafaqat "Dasturchilar tayyorlash"ga, balki ixtisoslashgan xalqaro ingliz tili malakasini oshirishga (ESP - English for Specific Purposes) va BPO tarmoqlari uchun xorijiy buyurtmalarni davlat darajasida jalb etuvchi agentliklar faoliyatini kengaytirishga qaratishi zarur. Agar malakali kadrlar sifatidagi "tor joylar" (bottlenecks) bartaraf etilsa, O'zbekiston Markaziy Osiyoning yirik raqamli ish kuchi markaziga aylanish potensialiga to'liq ega.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Raqamli O'zbekiston — 2030" strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmoni.

2.Statistika agentligi. (2025). *O‘zbekiston Respublikasi demografik va mehnat bozori ko‘rsatkichlari*. Stat.uz.

3.IT Park Uzbekistan. (2025). *Yillik hisobot: Eksport, ta'lim va rezidentlar tahlili*. it-park.uz.

4.Jahon Banki (World Bank). (2024). *Markaziy Osiyoda raqamli dividendlar: O‘zbekiston tahlili*.

5.Abdullayev, M. va boshqalar. (2023). "O‘zbekistonda gig-iqtisodiyot: qonunchilik va bandlik tendensiyalari". *Iqtisodiyot va Moliya jurnali*, 4(12), 45-52-betlar.